

Lucas 2: 1-20 en Johannes 1: 1-5
 Kerstfeest, 25 december 2018, Heusden

Gemeente van Christus,
En dus. Dat is de samenvatting van de kerstpreek. Dat is makkelijk. Dan weet u het alvast. Twee woordjes. *En dus.*

Wij beginnen bij de engelen die de geboorte van Jezus aankondigen.
 Ben dol op engelen. Ik word altijd vrolijk als ik een afbeelding van een engel zie. Op het orgel staan twee engelen, dus alleen daarom al word ik vrolijk als ik op deze preekstoel sta.
 Soms zie ik vanaf de preekstoel dan in de gemeente nog een paar engelen zitten, in vermomming, en dan word ik nog vrolijker. (Ja, vandaag zitten ze er weer!)

In het kerstevangelie is een glansrol weggelegd voor engelen. Dat begint bij de engel die, omgeven door stralend licht, aan de Herders de geboorte van Jezus verkondigt. En even later, zo staat er, voegt zich bij die eerste engel *een groot hemels leger van engelen* dat God begint te prijzen.

Wij denken bij engelen vaak aan lieve, sprookjesachtige wezens, maar Lucas gebruikt feitelijk een tamelijk militaire term: een hemelse legermacht, een hemelse strijdschaar... Dat klinkt gewoon militair. Alsof er door die engelen iets bevochten moet worden. En dat is ook zo.
 Ik las eens: de engelen vormen Gods ME. ME staat dan voor Menigte Engelen. Maar ook: Gods Mobiele eenheid. Dat is geen gekke vertaling voor: een groot hemels leger van engelen.

Nog een misverstand: we denken altijd dat die engelen *zongen*. *Hoor de eng'len zingen d'eer...* ook wij hebben Lied 581 weer gezongen vanmorgen. Maar dat staat er ook niet. Die engelen zingen niet, ze *zeggen*, *roepen*, ze *scanderen*... alsof het een strijdkreet betreft:

*Eer aan God in den hoge (letterlijk: hoogste hemel!)
 En vrede op aarde.*

Eer aan God in den hoge, scanderen de engelen. *Eer* = is de stralende heerlijkheid, de hemelse glans, die God omgeeft. God straalt er dus zelf van, van wat er in Betlehem is gebeurd. De geboorte van Jezus, de menswording van het Woord, het laat de hemel niet onberoerd. Tot bovenin de hemel staat zelfs de Here God te stralen en kerstfeest te vieren.

Eer aan God! scanderen de engelen... Ik stel me voor dat ze dan met hun ene arm of vleugel (dat weet ik niet) omhoog wijzen, naar de hemel. En dan vervolgen ze, terwijl ze met hun andere arm of vleugel naar beneden wijzen, naar de aarde: *En vrede op aarde voor alle mensen die Hij liefheeft.*

Vrede op aarde: die woorden begrijpen we wel en niet.

We begrijpen wel dat dat kind, Jezus Christus een en al vrede is.

Hij is onze vrede, zal Paulus later schrijven in zijn brief aan de Efeziërs (Ef. 2: 14).

Telkens als we een pasgeboren kindje zien, denken we: wat een vrede, daar zit geen kwaad in. We weten wel beter, maar we denken het toch telkens weer.

Maar één keer dus is een kind geboren waar echt geen kwaad in zat, alleen maar goedheid, alleen maar licht, alleen maar liefde, alleen maar vrede. Het kind van Betlehem. Ook als het op zal groeien, zal het een eiland van goedheid zijn in deze slechte wereld.

Hij is onze vrede!

Maar we begrijpen de woorden *Vrede op aarde* ook niet. Want nu ja, kijk maar om je heen. Vandaag de dag staat er in het gebied nabij Betlehem een grote muur die de Israëlieten en de Palestijnen uit elkaar moet houden. Een litteken in de schepping. Het is niet moeilijk om naast dit ene litteken heel veel andere littekens op deze aarde toe te voegen, en open wonden. Tot in ons eigen hart. Allemaal tekenen van onvrede.

Hoezo vrede op aarde sinds de geboorte van Jezus?

Het zou helpen wanneer we het woordje EN in de beroemde kerst-woorden van Gods engelenmacht te vertalen met EN DUS.

Eer aan God in den hoge, en dus moet er vrede komen op aarde.

Als wij werkelijk God in de hemel willen loven om zijn goedheid en trouw, *dan, dus* kan het niet anders of ons inzetten om hier op aarde moet er vrede komen.

Eer aan God in den hoge, en dus vrede op aarde.

Wanneer we de woorden van de engelen zo vertalen en opvatten, dan worden hun woorden *een appél*. Een intense oproep om in navolging van het Kerstkind op deze aarde vredestichters te worden.

Niet voor niets zal Jezus in de Bergrede van Matteüs de vredestichters later zalig verklaren (Mat. 5).

Eer aan God in den hoge, en dus vrede op aarde.

Het Hebreeuwse woord voor vrede is *shalom*. Dat kun je vertalen met vrede, maar betekent zoiets als *heelwording*. Heelwording, dat was Jezus' missie. Heel maken wat gebroken is. Niet voor niets is een van de titels die Jezus in het kerstevangelie krijgt: *Heiland, Heelmaker*.

Ik vertelde aan de kinderen al iets over de Duitse gebruik om kinderen op kerstavond hun kapotte speelgoed onder de kerstboom te laten leggen. De volgende ochtend hadden hun ouders het speelgoed dan gerepareerd, en als het niet meer te herstellen was, vervangen door nieuw speelgoed.

Dat is een prachtig voorbeeld van *shalom*, van bijbelse vrede!

Voor zover zij daartoe in staat zijn, maken die ouders heel wat gebroken is. En anders vervangen zij wat oud is door iets nieuws. Dat is: Vrede-maken. Dat is waarom Jezus op aarde is gekomen: om te herstellen wat gebroken en kapot is. Om al die mensen die om wat voor reden dan ook een hart hebben dat gebroken is door schuld of angst of pijn... Om bij al die mensen hun gebroken hart weer aan elkaar te lijmen met de liefde van God.

Dat is waarom Jezus op aarde is gekomen.

En die ouders van die kinderen met hun kapotte speelgoed – dat zijn wij. Wij worden opgeroepen om in Gods Mobiele Eenheid, afdeling landmacht, vredestichters te zijn, werk te maken van die woorden: *Eer aan God in den hoge, en dus moet er vrede komen op aarde.*

Het Kerstevangelie vertelt ons subtiel en mooi hoe de herders het appèl, de oproep van de engelen overnemen en aan het werk gaan.

Eerst vertelt Lucas halverwege het kerstevangelie (vers 13) hoe de engelen God *prijzen* met die woorden: *Eer aan God in den hoge, en dus vrede op aarde.*

En aan het slot van het kerstevangelie, in vers 20, vertelt Lucas hoe de herders het stokje van de hemelse engelen overnemen. Nadat de herders de pasgeboren Jezus in de stal hadden opgezocht, en gevonden, en aanbeden, gaan ze terug, terwijl ze God *prijzen* om alles wat ze gehoord en gezien hadden. Het *prijzen* van de hemelse engelen wordt op aarde door de herders overgenomen en voortgezet.

En het is natuurlijk de bedoeling dat de herders op hun beurt het prijzen van God *en dus* het werken aan vrede op aarde door geven aan andere mensen en aan een volgende generatie. En die generatie geeft het ook weer door, enzovoort enzovoort. En onze ouders gaven het prijzen van God *en dus* werken aan vrede op aarde weer aan ons door. En wij geven het weer door aan onze kinderen... Daartoe nodigt het kerstevangelie ons uit. En het zou toch eeuwig

zonde zijn als wij die uitnodiging niet zouden aannemen. Als we de keten van generaties die God willen leven *en dus* werken aan vrede op aarde zouden doorbreken.

(Theoloog des Vaderlands Stefan Paas zei onlangs: Je hoeft meer een generatie te hebben die zondagsmorgens liever gaat winkelen, en de keten is gebroken.)

Misschien denken we wel eens: die roeping om God te prijzen *en dus* te werken aan vrede op aarde is te groot voor mij.

Denk dat niet te snel!

Als wij denken: die roeping is te groot, laten we ons dan opnieuw richten op het kind van Betlehem. Laten wij ons telkens opnieuw door hem onderwijzen en troosten. Dat kind leert ons dat we net als hijzelf telkens weer mogen beginnen bij het kleine, bij wat ons in ons persoonlijke leven voor handen komt, bij wat voor ons behapbaar is. Heel dichtbij. Thuis. Daar begint het! Daar kunnen wij *vredestichters* zijn. In het geloof, het vertrouwen, dat onze hemelse Vader de werken van onze handen ziet, hoe klein ook, en wil zegenen, en eens zal voltooien.

Ik sluit af met een kerstgedicht dat ik in de adventskalender van de Protestantse Kerk van dit jaar staat te lezen:

*Eén ster maakt de lucht minder dreigend
Eén kaars maakt de nacht minder zwart.
Eén hand maakt de weg minder eenzaam.
Eén stem maakt de dag minder stil.
Eén vonk kan een begin van nieuw vuur zijn.
Eén noot het begin van een lied.
Eén kind het begin van een toekomst.*

*Eer aan God in den hoge, en dus vrede op aarde.
Amen.*